KONINKRIJK BELGIE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 25 januari 1999 door de Vlaamse minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid verzocht haar van advies te dienen over :

1° een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering "tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 19 december 1997 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering" (L. 28.762/1)

en op 15 februari 1999 over :

2° een voorontwerp van decreet "houdende invoering van een voordrachtregeling met het oog op een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de beheersorganen van de Vlaamse openbare instellingen" (L. 28.860/1)

heeft op 4 maart 1999 het volgende advies gegeven :

STREKKING VAN DE ONTWERPEN

1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet (L. 28.860/1) bepaalt dat telkens als de Vlaamse regering in een beheersorgaan van instellingen, ondernemingen en verenigingen, één of meerdere mandaten ten gevolge van een voordrachtprocedure "invult", per mandaat, door elke voordragende instantie, de kandidatuur van minstens één man en één vrouw dient te worden voorgedragen (artikel 2). Indien een voordragende instantie niet voldoet aan die voorwaarde blijft het mandaat open totdat aan dat vereiste is voldaan. Als zulks zes maanden na het vacant worden van het mandaat nog niet het geval is, kan de Vlaamse regering het vacante mandaat invullen zonder de voordrachtprocedure te volgen (artikel 3).

In de memorie van toelichting wordt verduidelijkt dat het gaat om de "voordrachtprocedure" sensu stricto. Dit betekent volgens die memorie van toelichting dat leden die aangewezen worden omwille van een welbepaalde functie die ze bekleden en die als dusdanig ook in het decreet, de wet of het besluit dat de samenstelling van het beheersorgaan regelt, beschreven is, niet onder toepassing vallen van de regel inzake dubbele voordracht. Onder voordracht wordt evenmin verstaan het aanwijzen van personen op basis van een democratische verkiezing.

Nog luidens de memorie van toelichting raakt deze regel van dubbele voordracht niet aan voorschriften en bepalingen die vastgelegd zijn met betrekking tot instellingen die bij bijzonder decreet zijn opgericht.

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit (L. 28.762/1) wijzigt het besluit van de Vlaamse regering van 19 december 1997 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering en bevat het tweede deel van de regeling. In dat besluit wordt een artikel 14bis ingevoegd waardoor bij de aanwijzing van de stemgerechtigde leden in commissies, adviesorganen en beheersorganen van instellingen, ondernemingen en verenigingen (1) ten hoogste twee derde van het aantal stemgerechtigde leden van het orgaan van hetzelfde geslacht mag zijn. Onder aanwijzing wordt verstaan elke benoeming, goedkeuring van benoeming of bekrachtiging van benoeming. Tot 1 januari 2002 kan van voornoemde regel worden afgeweken in zoverre bij een gedeeltelijke tussentijdse hernieuwing minder dan een derde van de mandaten vacant is.

RECHTSGROND VAN HET ONTWERP L. 28.762/1

Volgens het eerste lid van zijn aanhef zou het ontworpen besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 19 december 1997 rechtsgrond vinden in de artikelen 68, gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993, en 69 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Die bepalingen betreffen de interne werkwijze van en de bevoegdheidsverdeling binnen de Vlaamse regering.

---

(1) Met uitzondering van Vlaamse openbare instellingen die bij bijzonder decreet zijn opgericht.

Het ontworpen artikel 14bis van het besluit van 19 december 1997 (artikel 1 van het ontwerp) regelt evenwel, zij het op onrechtstreekse wijze, de samenstelling van commissies, adviesorganen en beheersorganen van instellingen, ondernemingen en verenigingen. Zulk een regeling stelt niet de interne werkwijze van de Vlaamse regering of de bevoegdheidsverdeling binnen die regering vast, maar schept inhoudelijke regels waardoor de leden van de Vlaamse regering bij het uitoefenen van hun bevoegdheden zijn gebonden. Zulk een regeling kan derhalve geen rechtsgrond vinden in de artikelen 68 en 69 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, maar hoort thuis in het voorliggende voorontwerp van decreet.

Anders is het gesteld met de artikelen 2 en 3 van het ontwerp die wel de bevoegdheidsverdeling tussen de leden van de Vlaamse regering regelen. Wel zal in het ontworpen artikel 15, § 1, 4˚bis, van het besluit van 19 december 1997, rekening houdend met hetgeen voorafgaat, niet kunnen worden verwezen naar artikel 14bis van dat besluit.

2. Krachtens artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kunnen de gemeenschappen en de gewesten gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen oprichten en regelt het decreet hun oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht. Het staat derhalve in beginsel aan de decreetgever - en niet aan de Vlaamse regering - om regelingen te treffen betreffende een meer

evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de beheersorganen van de in artikel 9 van de bijzondere wet bedoelde instellingen en ondernemingen.

In zoverre de in het ontwerp bedoelde "instellingen, ondernemingen en verenigingen" niet onder het toepassingsgebied van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 vallen, is het a priori niet uit te sluiten dat de Vlaamse regering in de ene of de andere decretale regeling de bevoegdheid zou putten om de samenstelling van een commissie, adviesorgaan of beheersorgaan van een "instelling, onderneming of vereniging" te bepalen. Die decretale regeling zou dan rechtsgrond verlenen om met betrekking tot de betrokken instelling, onderneming of vereniging bij besluit van de Vlaamse regering een regeling betreffende de evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in te voeren. De bevoegdheid van de Vlaamse regering moet dan evenwel worden bepaald in het licht van elk concreet geval en kan dan moeilijk het voorwerp uitmaken van een algemene regeling. Omwille van deze reden kan het aanbeveling verdienen de decreetgever te laten optreden voor het geheel van de betrokken instellingen (1).

---

(1) Zoals overigens voor de adviesorganen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest is gebeurd in het decreet van 15 juli 1997 houdende de invoering van een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen.

ALGEMENE OPMERKINGEN

Het toepassingsgebied van het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet (L. 28.860/1) is niet op dezelfde wijze omschreven als in het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse regering (L. 28.762/1). Het laatstgenoemde ontwerp heeft betrekking op "commissies, adviesorganen en beheersorganen" (1) van instellingen, ondernemingen en verenigingen, terwijl het eerstgenoemde ontwerp enkel gewag maakt van een "beheersorgaan" van instellingen, ondernemingen en verenigingen. De stellers van de ontwerpen dienen de gebruikte terminologie aan te passen in het licht van hun bedoeling.

Voorts dient bij de omschrijving van het toepassingsgebied van de ontworpen regeling rekening te worden gehouden met hetgeen reeds is bepaald in het decreet van 15 juli 1997 houdende invoering van een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen. Eventueel kan worden overwogen alle regels betreffende de evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de organen van de Vlaamse Gemeenschap te groeperen in één enkel decreet.

---

(1) In het opschrift van het voorontwerp van decreet wordt melding gemaakt van "de Vlaamse openbare instellingen", hetgeen enger is dan instellingen, ondernemingen en verenigingen, waarvan sprake in het voorontwerp zelf.

ONDERZOEK VAN DE TEKST VAN HET ONTWERP L. 28.860/1

Artikel 2

1. Teneinde iedere onduidelijkheid over het toepassingsgebied van de regeling weg te nemen vervange men de term "een beheersorgaan" door "een beheers- of bestuursorgaan" en voege men vóór de woorden "en verenigingen" het woord "vennootschappen" toe.

2. Het kan aanbeveling verdienen hetzij de instellingen, ondernemingen, vennootschappen of verenigingen waarop het ontwerpdecreet van toepassing beoogt te zijn daarin rechtstreeks aan te wijzen, hetzij aan de Vlaamse regering de bevoegdheid te verlenen een lijst van die instellingen, ondernemingen, vennootschappen of verenigingen op te stellen.

3. De vraag rijst wat de weerslag van het artikel is op de gevallen waarin thans per mandaat maar één kandidaat voor benoeming moet worden voorgedragen. Wellicht moeten in die gevallen voortaan twee kandidaten worden voorgedragen - één man en één vrouw - en ligt het niet in de bedoeling de voordragende instantie zelf het aantal voor te dragen kandidaten te laten bepalen (1). Men verduidelijke zulks dan in de tekst.

---

(1) Wanneer er thans reeds verscheidene kandidaten per mandaat moeten worden voorgedragen, heeft artikel 2 geen invloed op het voorgeschreven aantal voor te dragen kandidaten.

Artikel 3

Er dient nader te worden bepaald op welke wijze de Vlaamse regering het mandaat zal invullen indien niet wordt voldaan aan de in artikel 2 gestelde voorwaarde inzake de voordracht.

ONDERZOEK VAN DE TEKST VAN HET ONTWERP L. 28.762/1

Ervan uitgaande dat de bepalingen van het ontworpen artikel 14bis zullen worden opgenomen in het ontwerp L. 28.860/1, kunnen bij artikel 1 van het ontwerp L. 28.762/1 de volgende opmerkingen worden gemaakt.

1. Bij het invoeren van de regel dat ten hoogste twee derde van het aantal stemgerechtigde leden van de in het ontworpen artikel bedoelde commissies, adviesorganen en beheersorganen van hetzelfde geslacht mogen zijn, staat het aan de decreetgever te oordelen of die regel in zijn algemeenheid haalbaar is en of er in concrete gevallen waarin onmogelijk aan de regel zou kunnen worden voldaan, niet moet worden voorzien in een afwijkingsmogelijkheid zoals in artikel 2, § 2, van de wet van 20 juli 1990 ter bevordering van de evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in organen met adviserende bevoegdheid en in artikel 6 van het reeds vernoemde decreet van 15 juli 1997.

2. De draagwijdte van de in het tweede lid van het ontworpen artikel 14bis opgenomen overgangsregeling is niet duidelijk. De toelichtende nota aan de Vlaamse regering laat uitschijnen dat het enkel de bedoeling is te verduidelijken dat wanneer de leden van de in het artikel bedoelde organen in schijven worden hernieuwd en minder dan één derde van de leden worden hernieuwd, het globale quotum van ten hoogste twee derde leden van hetzelfde geslacht niet moet worden bereikt wanneer dit materialiter, gezien het beperkt aantal te hernieuwen mandaten, niet mogelijk is. Wel lijkt het in de bedoeling te liggen dat voornoemd quotum zo dicht mogelijk zou worden benaderd. Dit zou evenwel duidelijker in de tekst van het ontworpen artikel tot uiting moeten worden gebracht.

Voorts moet worden opgemerkt dat de aldus geïnterpreteerde regel - alsmede het eerste lid van het ontworpen artikel 14bis wanneer net één derde van de leden van de erin bedoelde organen worden hernieuwd - voor gevolg heeft dat in bepaalde gevallen van tussentijdse hernieuwing alle te begeven mandaten moeten worden toegewezen aan personen van hetzelfde geslacht. Het staat aan de decreetgever om te oordelen of het wenselijk is om voor die gevallen in een afwijkingsmogelijkheid te voorzien.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	D. VERBIEST,	kamervoorzitter,
	M. VAN DAMME, J. SMETS,	staatsraden,
	G. SCHRANS, E. WYMEERSCH,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de W. VAN VAERENBERGH, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. W. PAS, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

A. BECKERS D. VERBIEST